

BS/72/2009

PREFERENCJE PARTYJNE W MAJU

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
3 października 2008 roku

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w maju¹, udział w nich wzięłoby – według własnych deklaracji – 47% ankietowanych, aż o 6 punktów procentowych mniej niż miesiąc wcześniej. Ponad jedna piąta badanych (21%, wzrost o 4 punkty) jeszcze nie wie, czy poszłaby na ewentualne głosowanie. Prawie jedna trzecia ankietowanych (32%, o 2 punkty procentowe więcej niż w kwietniu) jednoznacznie odrzuca możliwość uczestniczenia w wyborach parlamentarnych.

Zbliżający się termin wyborów do Parlamentu Europejskiego nie tylko nie skłania elektoratów partyjnych do udziału w hipotetycznych wyborach do polskiego parlamentu, ale działa wręcz demobilizująco. Od grudnia 2008 roku, kiedy odnotowaliśmy rekordowy poziom deklaracji udziału w wyborach, do kwietnia tego roku gotowość Polaków do uczestniczenia w procedurach demokratycznych zmniejszała się nieznacznie (w sumie o 4 punkty procentowe). Obecny spadek deklaracji uczestnictwa w wyborach (o 6 punktów) jest zatem bardzo znaczący.

Tabela 1

Deklaracje uczestnictwa w wyborach parlamentarnych	Wskazania respondentów według terminów badań								
	IX 2008	X 2008	XI 2008	XII 2008	I 2009	II 2009	III 2009	IV 2009	V 2009
	w procentach								
Na pewno wziął(ęła)bym w nich udział	55	56	56	57	56	55	54	53	47
Nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nich udział	14	15	18	17	18	18	17	17	21
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nich udziału	31	28	26	26	26	27	29	30	32

W maju, podobnie jak w poprzednich miesiącach, najwięcej zwolenników ma PO. Chęć głosowania na tę partię zapowiada dwie piąte zadeklarowanych uczestników wyborów (40%). W porównaniu z poprzednim miesiącem notowania rządzącej partii nie uległy

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (228) przeprowadzono w dniach 7–13 maja 2009 roku na liczącej 1078 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych Polaków.

zmianie. Obecne poparcie dla PO jest niższe niż na początku roku, ale nie odbiega od tego, jakie partia ta osiągała średnio w dwóch ostatnich kwartałach ubiegłego roku. O ponad połowę mniej sympatyków ma PiS, na który chciałoby oddać swój głos 17% potencjalnych wyborców. Notowania tego ugrupowania również są takie same jak w kwietniu i od miesięcy tylko nieznacznie się zmieniają. O połowę mniej zwolenników niż PiS ma trzecie ugrupowanie na naszej scenie politycznej – SLD. W maju chęć głosowania na tę partię zapowiedziało 8% zadeklarowanych uczestników wyborów, minimalnie mniej niż miesiąc wcześniej. Obecnie na granicy wyborczego progu znalazło się PSL, popierane przez 5% wyborców. To minimalnie lepszy wynik niż przed miesiącem.

Gdyby wybory parlamentarne odbywały się w pierwszej połowie maja, pozostałe ugrupowania nie zdołałyby umieścić swoich przedstawicieli w Sejmie. Spośród ugrupowań pozaparlamentarnych po 2% poparcia uzyskały: LPR, Partia Kobiet i Samoobrona. W tym miesiącu swoich zwolenników znalazły także KPEiR, Partia Demokratyczna – demokraci.pl, PPP, UPR oraz UP.

Tabela 2

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?	Odpowiedzi osób deklarujących wzięcie udziału w potencjalnych wyborach*								
	IX 2008	X 2008	XI 2008	XII 2008	I 2009	II 2009	III 2009	IV 2009	V 2009
	w procentach								
Platforma Obywatelska RP	41	40	34	43	44	45	42	40	40
Prawo i Sprawiedliwość	19	20	18	18	17	18	20	17	17
SLD	6	6	7	8	7	5	8	9	8
Polskie Stronictwo Ludowe	4	6	7	5	5	4	5	4	5
Liga Polskich Rodzin	1	2	2	1	1	3	1	1	2
Partia Kobiet	2	1	2	1	1	1	1	1	2
Samoobrona RP	1	1	1	2	1	1	1	1	2
KPEiR	2	1	1	2	1	1	1	1	1
Partia Demokratyczna	1	0	1	1	1	2	0	0	1
Polska Partia Pracy	0	0	1	0	1	1	0	1	1
Unia Polityki Realnej	0	1	1	0	1	1	1	1	1
UP	1	0	0	0	1	0	1	1	1
Inne	1	2	1	1	1	1	1	1	1
Trudno powiedzieć	20	19	23	17	17	17	16	21	19
N=	585	620	584	573	604	569	526	578	506

* Podstawą procentowania są wszyscy ci, którzy deklarują, że na pewno wezmą udział w wyborach. W tabeli uwzględniamy tylko te partie, które w sondażu uzyskały poparcie co najmniej 0,5% zadeklarowanych uczestników głosowania

Niespełna jedna piąta zadeklarowanych uczestników ewentualnych wyborów parlamentarnych (19%) nie wie, na którą partię oddałaby swój głos. To wprawdzie trochę mniej niż w kwietniu, ale nadal jest to nieco większy odsetek niż średnia w pierwszych trzech miesiącach tego roku.

W maju nie uległo zmianie poparcie dla dwóch najważniejszych partii politycznych – PO i PiS. Nieznacznie tylko zmieniły się notowania dwóch pozostałych ugrupowań, których przedstawiciele zasiadają w parlamencie – SLD i PSL. W sumie 11% głosów zebrały w tym miesiącu ugrupowania pozaparlamentarne. Nadal na dość wysokim poziomie utrzymuje się odsetek zadeklarowanych wyborców powstrzymujących się od jednoznacznego poparcia którejs z partii politycznych.

Stabilizacja układu sił na naszej scenie politycznej, a przede wszystkim spadek deklaracji uczestnictwa w wyborach do Sejmu i Senatu – na niespełna miesiąc przed głosowaniem na europarlamentarzystów – wydają się dość nietypowe. Mimo że kampania przed wyborami do Parlamentu Europejskiego jest raczej niemrawa, jednak cały czas trwa. Poszczególne partie przy różnych okazjach starają się zaprezentować jak najlepiej i utrwalić w pamięci wyborców. Z drugiej strony odnotowany w kwietniu wzrost odsetka osób niemających sprecyzowanych preferencji partyjnych oraz spadek deklaracji wyborczych w maju świadczą, że coraz większy odsetek badanych waha się i zastanawia nad swoimi decyzjami wyborczymi. Wyborcy, którzy są już nieco zniechęceni do rządzących, ale nie mają ochoty głosować na najsilniejszego antagonistę rządzącej koalicji, będą być może poszukiwać swoich typów poza istniejącym układem. Tę hipotezę potwierdzałby dobry w tym miesiącu sumaryczny wynik ugrupowań „drugiej linii”, niemających obecnie swoich przedstawicieli w parlamencie.

Opracował
Krzysztof PANKOWSKI

Tabela 1

		Gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nich udział?			Liczba osób
		Na pewno wziął(ę)by w nich udział	Nie wiem, czy wziął(ę)by w nich udział	Na pewno nie wziął(ę)by w nich udziału	
		%	%	%	
Ogółem		47	21	32	1075
Płeć	Mężczyźni	52	16	32	512
	Kobiety	43	25	33	563
Wiek	18-24 lata	48	23	29	143
	25-34	45	24	31	203
	35-44	49	22	29	180
	45-54	56	16	29	186
	55-64	43	21	36	179
	65 lat i więcej	43	19	39	184
Miejsce zamieszkania	Wieś	45	21	33	403
	Miasto do 20 tys.	43	20	38	144
	20-100 tys.	47	22	31	207
	101-500 tys.	50	29	21	173
	501 tys. i więcej mieszk.	53	9	37	148
Wykształcenie	Podstawowe	38	24	38	272
	Zasadnicze zawodowe	38	23	38	273
	Średnie	49	18	33	368
	Wyższe	73	17	10	161
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	78	14	8	90
	Średni personel, technicy	50	17	32	43
	Pracownicy adm.-biurowi	47	25	28	56
	Pracownicy usług	37	25	38	89
	Robotnicy wykwalifikowani	46	19	35	106
	Robotnicy niewykwalifik.	47	28	25	58
	Rolnicy	43	18	38	57
	Pracujący na własny rach.	60	17	24	48
Bierni zawodowo	Renciści	36	19	45	74
	Emeryci	43	19	37	244
	Uczniowie i studenci	51	25	24	98
	Bezrobotni	39	16	45	64
	Gospodynie domowe i inni	39	33	28	47
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	55	23	22	146
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	54	18	27	56
	sekt. pryw. poza rolnict.	50	20	29	272
	prywatnym gosp. rolnym	42	15	43	51
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	41	23	36	219
	501-750	41	16	44	175
	751-1000	46	24	30	199
	1001-1500	49	17	34	160
	Powyżej 1500 zł	67	11	22	139
Ocena własnych war. mater.	Złe	37	21	42	171
	Średnie	40	25	35	495
	Dobre	60	15	25	409
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	47	21	32	81
	Raz w tygodniu	50	22	29	516
	1-2 razy w miesiącu	46	21	33	172
	Kilka razy w roku	45	21	34	190
	W ogóle nie uczestniczy	42	16	42	116
Poglądy polityczne	Lewica	51	15	34	139
	Centrum	46	21	34	308
	Prawica	62	17	21	356
	Trudno powiedzieć	27	29	44	272

Tabela 2

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosował(a)by Pan(i) w tych wyborach?							
		Krajowa Partia Emerytów i Rencistów (KPEiR)	Liga Polskich Rodzin (LPR)	Partia Demokratyczna – demokraci.pl (PD)	Partia Kobiet	Platforma Obywatelska RP (PO RP)	Polska Partia Pracy (PPP)	Polskie Stronictwo Ludowe (PSL)	Prawo i Sprawiedliwość (PiS)
		%	%	%	%	%	%	%	%
Ogółem		1	2	1	2	40	1	5	17
Płeć	Mężczyźni	1		1	2	41	0	6	16
	Kobiety	1	4	1	2	38	1	4	18
Wiek	18-24 lata		3		2	37		3	18
	25-34		5	4	2	55	1	3	7
	35-44	2	1	2	5	42	1	6	16
	45-54	1		1		27		5	25
	55-64	2	2		2	38	1	7	15
	65 lat i więcej	3	1		1	39		5	18
Miejsce zamieszkania	Wieś	2	3	1	1	24	1	10	20
	Miasto do 20 tys.		2		2	40		5	14
	20-100 tys.	2	1	1		46	1	1	15
	101-500 tys.		3	1	2	53		1	10
	501 tys. i więcej mieszk.			2	6	52			21
Wykształcenie	Podstawowe	3	3		3	25	1	8	18
	Zasadnicze zawodowe	3	1			28	1	7	20
	Średnie	1	2		2	44	1	3	20
	Wyższe		2	5	2	55		2	9
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.		2	8	4	55		3	9
	Średni personel, technicy				7	51		4	13
	Pracownicy adm.-biurowi					50		8	12
	Pracownicy usług		4		2	41		3	14
	Robotnicy wykwalifikowani				3	25		3	14
	Robotnicy niewykwalifik.		3			49	3		12
	Rolnicy		4			13		22	26
Pracujący na własny rach.					47		6	14	
Bierni zawodowo	Renciści	9	6			26		7	18
	Emeryci	3	1		2	45		5	19
	Uczniowie i studenci				2	42		3	23
	Bezrobotni	2	12		3	22	3	5	12
	Gospodynie domowe i inni					10	6		47
Pracuje w:	inst. państw., publicznej			5	3	50	1	3	14
	spółce właścicieli prywatnych i państwa				10	38		4	8
	sekt. pryw. poza rolnict.	1	2	1	1	48		3	12
	prywatnym gosp. rolnym		5			16		26	27
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	2	5		3	17		9	19
	501-750	2	5	2	2	30	3	6	20
	751-1000	3	1	1	3	36		1	16
	1001-1500	1		1		62		3	13
	Powyżej 1500 zł			2	3	57		5	11
Ocena własnych war. mater.	Złe		7		1	16	1	5	21
	Średnie	2	2	1	2	30	1	5	20
	Dobre	1	1	1	2	53		5	13
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	8	3			39		7	27
	Raz w tygodniu	1	2	1	2	34	0	7	19
	1-2 razy w miesiącu		2	1	3	36		3	19
	Kilka razy w roku		1		3	50	1		11
	W ogóle nie uczestniczy	3	1	6		57	2	1	3
Poglądy polityczne	Lewica		1	2	1	30	1	5	3
	Centrum	2	3		3	44	1	3	10
	Prawica	0	0	2	2	47		4	27
	Trudno powiedzieć	4	6		1	20	1	8	11

Tabela 2 cd.

		Na kandydatów której partii lub ugrupowania głosowa(a)by Pan(i) w tych wyborach?								Liczba osób
		Samo- obrona RP	Socjalde- mokracja Polska (SdPI)	Sojusz Lewicy Demokra- tycznej (SLD)	Stron- nictwo Demokra- tyczne (SD)	Unia Polityki Realnej (UPR)	Unia Pracy (UP)	Inne	Trudno powie- dzieć	
		%	%	%	%	%	%	%	%	
Ogółem		2	0	8	0	1	1	1	19	506
Płeć	Mężczyźni	4	0	9		1	0	2	16	265
	Kobiety	0		7	1	1	1		21	240
Wiek	18-24 lata	1	1	3		2	2		28	68
	25-34	2		3			2		16	92
	35-44	5		5	1			2	13	88
	45-54	1		15	1	3	1	3	18	104
	55-64			10		1			21	76
	65 lat i więcej	2		11					19	78
Miejsce zamieszkania	Wieś	4		9	1	0	1	1	21	182
	Miasto do 20 tys.	3	1	7			3		23	61
	20-100 tys.	2		5		2		2	21	98
	101-500 tys.			13	1	1			14	86
	501 tys. i więcej mieszk.			3		4		2	11	78
Wykształcenie	Podstawowe	4		9	1				26	103
	Zasadnicze zawodowe	6		8			2	2	23	105
	Średnie		0	8		2	1	1	14	180
	Wyższe			7	1	2			15	118
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.			4		1			15	70
	Średni personel, technicy			3					22	22
	Pracownicy adm.-biurowi			11	3				16	26
	Pracownicy usług	4		16				4	13	33
	Robotnicy wykwalifikowani	5		12	2		7	4	25	49
	Robotnicy niewykwalifik.	5		4					23	27
	Rolnicy			8				5	22	25
Pracujący na własny rach.			11		4			18	29	
Bierni zawodowo	Renciści	4		13					18	27
	Emeryci			11					15	105
	Uczniowie i studenci	2	2			3			23	50
	Bezrobotni	12		8		3			17	25
	Gospodynie domowe i inni					11			26	18
Pracuje w:	inst. państw., publicznej			7		1			15	81
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	5		14			3	3	15	31
	sekt. pryw. poza rolnict.	2		8	1	1	2	2	16	136
	prywatnym gosp. rolnym			9				6	11	21
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	3		11				3	29	89
	501-750	6		7		1	2		15	71
	751-1000	3	1	9	1	4	1	1	18	91
	1001-1500			5		1			13	78
	Powyżej 1500 zł			8	1	1			13	93
Ocena własnych war. mater.	Złe	4		9		4		2	29	63
	Średnie	2		12	0	0	1	2	20	197
	Dobre	2	0	5	0	1	1		15	246
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	2		2					13	37
	Raz w tygodniu	2	0	8	1	2	1	1	19	256
	1-2 razy w miesiącu	3		8		1	1	1	21	79
	Kilka razy w roku	2		13				2	17	85
	W ogóle nie uczestniczy	1		6		2			18	49
Poglądy polityczne	Lewica		1	39					15	72
	Centrum	3		4	1	1	2		24	140
	Prawica	1		2		2	0	2	10	220
	Trudno powiedzieć	4		5		1		2	37	75